

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЗАСОБАМИ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ЗВО

Козлов Андрій Валерійович
Крутченко Андрій Сергійович

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Анотація: у статті висвітлені питання формування та розвитку загальних компетентностей майбутнього вчителя під час вивчення дисципліни «фізичне виховання» в умовах військового стану; схарактеризовані завдання, що спрямовані на вирішення зазначеної проблеми в умовах дистанційного навчання в педагогічному ЗВО.

Ключові слова: фізичне виховання; загальні компетентності; військовий стан; майбутній учитель.

Фізичне виховання, як невід’ємна складова педагогічної освіти, спрямоване, перш за все, на формування фізичного, психічного, соціального та духовного здоров’я здобувачів освіти, вдосконалення фізичної і психічної підготовки фахівців, забезпечення можливостей для активного довготривалого життя, самореалізації в майбутній професійній діяльності вчителя.

Саме тому серед завдань викладання дисципліни «фізичне виховання» у педагогічному ЗВО важливим є розвиток загальних компетентностей майбутнього вчителя. Актуалізація формування цих компетентностей має здійснюватися через вдосконалення змісту, форм та методів навчання; впровадження інноваційних технологій; сучасного навчально-методичного забезпечення.

Особливого підходу задля вирішення цього завдання потребує ситуація професійної підготовки майбутніх учителів в умовах військового стану, введеного на території України, і переходу до дистанційного освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах.

Аналіз досвіду підготовки майбутніх учителів під час викладання дисципліни «Фізичне виховання», який висвітлили науковці Ж. Малахова та

Г. Єщенко, показав, що в умовах асинхронного навчання переважна більшість викладачів для організації дистанційного навчання використовували додатки Google (Google Classroom, Google Meet, Google диск і багато інших), для комунікації зі студентами також активно використовували мобільні додатки Viber і Telegram [1]. Науковці О. Попрошаєв та О. Чумаков зазначають, що вивчення дисципліни «Фізична культура» під час дистанційного навчання відбувається з використанням дистанційної платформи ZOOM. Виконання студентами контрольних вправ відбувається дистанційно у вигляді відео-звітів з виконання контрольних вправ, які студенти розміщують в навчальному електронному інформаційному комплексі (НЕІК) на платформі Moodle [2, 3].

Метою статті є висвітлення шляхів формування загальних компетентностей майбутнього вчителя в процесі викладання навчальної дисципліни «Фізичне виховання» в умовах військового стану в ХНПУ імені Г.С. Сковороди на прикладі організації навчального процесу для здобувачів освіти спеціальності 014 Середня освіта (Математика) [4].

Виклад основного матеріалу. У 2021 році президентом України Володимиром Зеленським ініційована загальнонаціональна програма «Здорова Україна», яка покликана зробити здоровий спосіб життя частиною українського менталітету. Саме тому професійна підготовка майбутніх вчителів Нової української школи потребує розвитку компетентностей здоров'язбереження.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди реалізує це завдання через включення до освітніх програм всіх спеціальностей позакредитної навчальної дисципліни «Фізичне виховання», завданнями якої є набуття майбутніми вчителями теоретичних знань і практичних вмінь стосовно формування загальних компетентностей, щодо здатності підтримувати необхідний рівень фізичної активності для ведення активної соціальної діяльності

та здорового способу життя, а також з метою поширення серед підростаючого покоління засад здоров'язбереження.

Кафедра теорії методики і практики фізичного виховання ХНПУ імені Г. С. Сковороди здійснює викладання навчальної дисципліни «Фізичне виховання» на 10 факультетах для бакалаврів 37 спеціальностей. Кожна з цих спеціальностей має перелік програмних компетентностей трьох різновидів: інтегральні, загальні та спеціальні (фахові).

З метою представлення шляхів формування загальних компетентностей майбутнього вчителя під час вивчення навчальної дисципліни «Фізичне виховання» бакалаврами спеціальності 014 Середня освіта (Математика) фізико-математичного факультету, пропонуємо завдання, що допомагають реалізувати окреслені завдання. Викладання під час військового стану здійснюється в синхронному та асинхронному режимі за допомогою освітньої платформи Moodle ХНПУ ім. Г.С. Сковороди та додатків Google.

Всього в освітній програмі зазначеної спеціальності вказано десять загальних компетентностей майбутнього фахівця [4]. У табл.1 наведені приклади завдань, що спрямовані на розвиток цих компетентностей під час вивчення дисципліни «Фізичне виховання».

Таблиця 1.

Приклади завдань, що спрямовані на розвиток загальних компетентностей під час вивчення дисципліни «Фізичне виховання» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Математика)

№ ЗК	Зміст	Види завдань
01	Здатність вчитися з високим рівнем автономності, вдосконалювати власні навички навчання	Знайти в мережі Internet декілька фізкультхвилинок на уроках математики. На їх базі розробити власну фізкультхвилинку та відзняти її виконання на відео.

02	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Провести онлайн фізкультпаузу з однокласниками «зняття напруги з очей під час роботи за комп'ютером».
03	Здатність працювати в команді	Розробити фізкультурний онлайн челендж. Викласти його на You Tube та долучити до нього однокласників
04	Здатність до критичного мислення та обдумування	Обчислити та проаналізувати особистісні показники власного фізичного стану.(ІФС, проба Руф'є, індекс Генчі т.і.)
05	Дотримання етичних норм (зокрема, норм академічної доброчесності), цінування різноманіття та мультикультурності	Реферат на тему: «Формування навичок Fair play в учнівському осередку» Розробити рухливу гру, в якій можуть взяти участь діти з особливими освітніми потребами
06	Здатність прийняття рішень на основі ціннісних світоглядних орієнтирів.	Онлайн конференція – педагогічні задачі «Шляхи виходу з конфліктів, що виникли під час організації та проведення рухливих ігор зі школярами»
07	Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати задля виявлення проблеми й успішного її розв'язання	Розробити програму одноденного туристичного походу в якості класного керівника.
08	Мовна (зокрема іншомовна) компетентність.	Онлайн доповідь на тему: «Іншомовна спортивна термінологія в обраному виді спорту»
09	Здатність роботи з інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, передусім – за допомогою сучасних інформаційних технологій)	Знайти в мережі Internet декілька комплексів фізичних вправ на розвиток гнучкості вдома. Вибрати вправи, що відповідають вашій підготовці. Розробити свій комплекс, і зняти відео його виконання. Обробити відео за допомогою спецефектів.
10	Здатність до критичного осмислення основних світоглядних теорій, принципів навчання та професійної діяльності.	Написати есе «Місце фізичної культури в моєму професійному та особистому житті.» Написати твір-роздум «Здоровий спосіб життя – що це для мене?»

Висновки. Таким чином, нами висвітлено деякі шляхи формування загальних компетентностей професійної підготовки майбутнього вчителя під час організації освітнього процесу в умовах викладання навчальної дисципліни

«Фізичне виховання» в асинхронному режимі для здобувачів вищої педагогічної освіти у період військового стану. Досвід в подальшому потребує оптимізації, що надасть можливостей для покращення освітньої діяльності і більш якісної взаємодії викладачів та студентів впродовж усього терміну, відведеного на вивчення зазначеної дисципліни.

Література:

1. Малахова Ж. В., Єщенко Г. Л. Використання хмарних технологій під час карантину при викладанні дисципліни «фізичне виховання. *Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти (частина ІІ)*: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 19-20 грудня 2020 року. Львів: Львівський науковий форум, 2020. С.19.
2. Несен О. О., Кривенцова І. В., Клименченко В. Г. «Фізичне виховання з елементами фехтування» на дистанційній платформі навчання MOODLE (із досвіду організації навчання у ХНПУ імені ГС Сковороди). *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і одноборств у закладах вищої освіти*. Харків, 2021. С. 16-20.
3. Попрошаєв О., Чумаков О. Досвід організації навчальної роботи на кафедрі фізичного виховання № 1 НЮУ імені Ярослава Мудрого під час змішаної або дистанційної форми організації навчального процесу. *Фізична культура і спорт. Виклики сучасності*: збірка статей науково-практичної конференції. Харків, 2021. С. 128.
4. Освітня програма «Математика в закладах освіти» Режим доступу : http://smc.hnpu.edu.ua/files/Os1tn1_programi/Osvitni_programu_bakalavr/2022_rik/014_matematyka_zakladah.pdf